

Οί χρυσωρύχοι περιμένοντες τους Ίνδους.

οί σύντροφοί των ἀπεκόμιζον τους πληγωθέντας διά νά ἀναχωρήσωσι. Κατ' αὐτήν τήν στιγμήν ἐσχόπευον μέ τὸ πυροβόλον μου ἓνα γέροντα ὅστις εἶχε καταβῆ τῷ ἵππου του, καὶ εἶχον ἤδη τὸν δάκτυλον εἰς τὸ σκανδάλιον, ὅταν τὸν εἶδα προχωρήσαντα μετ' ἐξαισίου ἀταραξίας, λαβόντα εἰς τὰς χεῖράς του ἓνα τῶν συντρόφων του τετραυματισμένον κατὰ τὸ σκέλος, ἀναβιάσαντα αὐτὸν εἰς τὸν ἵππον, ἀναβάντα καὶ αὐτὸν κατόπι, καὶ τραπέντα με μεγάλην ταχύτητα εἰς φυγήν. Εἰ καὶ ἐντελῶς πεπεισμένος ὅτι, ἂν ἐνικόμωθα, οἱ ἄγγιροι ἐκείνοι θά μᾶς ἐφρόνουν ὅλους μέχρι τοῦ ἐσχάτου, ἐλυπήθην ὅμως νά καταπυροβολήσω τὸν γέροντα ἀρχηγόν, καὶ τὸν ἄφησα νά λάβῃ τὸν τραυματίαν του, τὸν φίλον του, τὸν υἱὸν τοῦ ἴσως!

« Μετ' ὀλίγα λεπτά ἔμεινε κενὸν τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ ὡς μάρτυρες αὐτῆς ἔμεινον τρεῖς ἀποθνήσκοντες Ίνδοι, ἓν ἡ δύο τόξα, καὶ πτερά καὶ ῥόπαλα διεσπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τότε ἀνέβημεν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον εἰς τὸ μικρὸν ὕψωμα ὅθεν εἶχον ἰδεῖ τὸν ἔχθρον. Ἐκεῖθεν δὲν ἰδόντες ὅτι ἐφευγον πρὸς διεύθυνσιν ἐναντίαν τοῦ στρατοπέδου ἡμῶν, ἀπεφασίσαμεν νά ἐπιστρέψωμεν εἰς αὐτὸ, πιθανόν φρονούντες ὅτι θέλομεν εἶρεσι τοῦ Στόρη καὶ τοῦ Ἰωσῆ τὰ πτώματα μόνον· χάρις τῷ Θεῷ ὅμως οὐδὲν συνέβη ἀπίσιον, καὶ οἱ Ίνδοι δὲν προσέβαλον τὸ φρούριον. Ὁ πυροβολήσας ἦτον ὁ Στόρης διά νά μᾶς εἰδοποιήσῃ. Ὁ δὲ Ἰωσῆς ἐχώθη ἀνδρείως μέχρι τοῦ λαίμου εἰς τὸν ποταμὸν.

« Ἀφ' οὗ ἐπέδεσα τὴν ἐλασρὴν πληγὴν τοῦ Δώλιγγ καὶ τὴν ἐτι ἐλασροτέραν τοῦ Δὸν Λουδοβίκου, οὐ εἶχον ἐκδαρῆ ἡ χεῖρ ἀπὸ βέλους, ἤρχισαμεν ν' ἀνηψώμεν σπουδαίως διά τοὺς φίλους μας, αἵτινες τὸ πρῶτ' εἶχον ἀναχωρήσει διά τὸ κυνήγιον, καὶ δὲν εἶχον ἐπανέλθει ἀκόμη. Ὁλόκληρος ἡ ἡμέρα παρήλθε, καὶ δὲν ἐφαίνοντο. Περὶ τὴν ἐσπέραν ἐπυροβολήσαμεν διά νά τοὺς εἰδοποιήσωμεν περὶ τοῦ κινδύνου, καὶ

διά νά ἐνοήσωσι καὶ οἱ Ίνδοι ὅτι δὲν εἴμεθα ἀπροφύλακτοι. Ἀπεφασίσαμεν δὲ ὅτι δὲν θέλομεν κοιμηθῆ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῶν συντρόφων μας, ὥστε νά εἴμεθα ἔτοιμοι ν' ἀποκρούσωμεν πάντα κίνδυνον ὅστις ἤθελεν ἀπειλεῖ ἢ αὐτοὺς ἢ ἡμᾶς, διότι ἐστοχαζόμεθα ὅτι οἱ Ίνδοι πιθανῶς περιελόχουν περὶ τὸ φρούριον ὅπως ἐπιπέσωσι κατ' αὐτοῦ αἰφνιδίως. Ἀλλ' ὅμως αἱ δυνάμεις μας εἶχον ἐξαντληθῆ ἀπὸ τὸν κάματον καὶ ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῆς ἡμέρας, δι' ἣ καὶ ἀπεκοιμήθην ὅλοι ἀκουσίως καὶ ἀλληλοδιαδόχως περὶ τὴν πυράν.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΛΟΝΝΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον ΛΗ΄.)

III΄.

ΑΓΑΘΟΥ ΑΝΑΡΟΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

Ὁ πνευματικὸς ἐμβῆκε θαρράλως, χωρὶς πολὺ νά ἐκπλαγῆ διά τὴν θορυβιώδη κίνησιν τὴν ὁποίαν ἡ περὶ τῆς υγιείας τοῦ καρδιαλίου ἀνησυχία εἶχε προξενήσει εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ἐλα, πανοσιώτατέ μου, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος ἀφοῦ ἐξήριψε καὶ τελευταῖον βλέμμα ὀπίσω τῆς κλίνης του, ἔλα νά μ' ἐλαφρώσῃς.

— Εἶναι χρέος μου, ἔξοχώτατε, ἀπεκριθῆ ὁ πνευματικὸς.

— Κάθου πρῶτον ἀναπαυτικά, διότι θά κάμω γενικὴν ἐξομολόγησιν θά μοῦ δώσῃς δὲ εὐθύς τὴν πλήρη συγχώρησιν, καὶ τότε θά ἤμαι πλέον ἡσυχος.

— Ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ πανοσιώτατος, δὲν εἶσαι τόσοσ ἀσθενής, ὥστε ἡ γενικὴ ἐξομολόγησις νά ἦναι καταπειγούσα... Καὶ τὸ ἔργον θά ἦναι πολὺ κοπιαστικόν, πρόσζε!

— Ὑποθέτεις ὅτι θά ἦναι διεξοδική, πανοσιώτατέ μου;

— Πῶς νά πιστεύσω τὸ ἐναντίον, ὅταν ὁ ἐξομολογούμενος ἐξῆκε ζωὴν τόσοσ ἐνεργητικὴν καὶ πολυμέριμον καθὼς ἡ Ἐξοχώτης Σου;

— Ἄ! ἀλήθεια!.. Ναι, ἡ διήγησις ἡμπορεῖ νά ἦναι διεξοδική.

— Ἡ εὐσπλαγγία τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγάλη, εἶπε μετὰ τὴν μύτην ὁ πνευματικὸς.

— Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος, ἰδοῦ ὅτι ἀρχίζω νά τρομάζω ὁ ἴδιος διότι ἄφησα νά γείνουν τόσα πράγματα, τὰ ὅποια ἴσως ὁ Κύριος ἀπεδοκίμαζε.

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια; εἶπεν ἀφελῶς ὁ πνευματικὸς ἀπομακρύνων ἀπὸ τὸν λύχνον τὸ πονηρὸν καὶ ὀξὺ ὡς τυφλοποντικὸν πρόσωπόν του. Οἱ ἁμαρτω-

λοι εἶναι τοιοῦτοι πάντοτε· πρῶτον εἶναι ἐπιλήσμονες, ἔπειτα γίνονται δεισιδαίμονες ὅταν ᾔναι πολὺ ἀργά.

— Οἱ ἀμαρτωλοὶ; ἐπανελάθεν ὁ Μαζαρίνος· μοῦ λέγεις τὴν λέξιν αὐτὴν εἰρωνικῶς, ὡς ἐπιπλήττων με διότι ἀφίνα νὰ γίνωνται περὶ ἐμοῦ τόσαι ψευδεῖς γενεαλογίαι; ... *récheur* καὶ *récheur*· ἤμουν τῷ ὄντι υἱὸς ἀλιεῶς.

— Οὐφ! εἶπεν ὁ πνευματικός.

— Ἴδού, πανοσιώτατέ μου, ἡ πρώτη ἀμαρτία μου· διότι ἀφίνα νὰ με παρυστήσουν ὡς καταγόμενον ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὑπάτους τῆς Ῥώμης: Τ. Γεγάριον Μακερίνον Α', Μακερίνον Β' καὶ Πρόκλον Μακερίνον Γ', τοὺς ὁποίους ἀναφέρουν τὰ χρονικά τοῦ Ἀλοάνδρου ... Ἀπὸ Μακερίνον εἰς Μαζαρίνον, ἡ μετάθεσις ἦτον εὐκολὸς καὶ ἐλευστικὴ. Μακερίνος ὑποκοριστικῶς, θὰ εἶπῃ *ισιγνούτσικος*· ὅθεν, πανοσιώτατέ μου, Μακερίνος ἤμπορεῖ κάλλιστα νὰ σημαίη σήμερα, ὑπερθετικῶς, *ισιγνότατος* ὡς Ἀζάχος! Ἰδὲ!

Καὶ ἔδειξε τοὺς ἀσάρκους τοῦ βραχιόνας, καὶ τὰ καταπραγωμένα ἀπὸ τὴν θερμὴν σκέλη του.

— Ἀν ἐγεννήθης ἀπὸ οἰκογένειαν ἀλιεῶν, ἀπεκρίθη ὁ πνευματικός, δὲν βλέπω τι λυπηρὸν διὰ τὴν Ἐξοχότητά σου ... διότι, τέλος πάντων, ἀλιεὺς ἦτον καὶ ὁ ἅγιος Πέτρος· καὶ, ἂν ἡ Ἐξοχότης σου ἴησαι πρίγκιψ τῆς ἐκκλησίας, ἐκεῖνος ἦτον ὁ ἀνώτερος ἀρχηγὸς τῆς ἀς προχωρήσωμεν λοιπόν, ἂν ὀρίζης.

— Τόσον περισσώτερον ὅτι ἐφοβήρισα νὰ φυλακίσω εἰς τὴν Βαστίλλην ἱερέα τινὰ τοῦ Ἀβινιῶν, Βοννὲ καλούμενον, θελήσαντα νὰ δημοσιεύσῃ γενεαλογίαν τινὰ τοῦ οἴκου *Μαζαρίνου*, πολὺ θαυμασιωτέρων ...

— Ὡστε ἐφαίνετο ὅλως ἀπίθανος; ἐπανελάθεν ὁ πνευματικός.

— Ὡ! ἂν τὸ εἶχα κάμει μετὰ τὴν ιδέαν ταύτην, πανοσιώτατέ μου, θὰ ἦτον ὑπερηφάνεια ... ἄλλο ἀμαρτήμα.

— Ἦτον ὑπερβολὴ ὀξυνοίας, καὶ ποτὲ εἰς κἀνένα δὲν ἤμποροῦμεν νὰ κατηγορήσωμεν τὰ τοιαῦτα ἐλαττώματα. Ἀς προχωρήσωμεν, ἀς προχωρήσωμεν.

— Ἦμεθα εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν ... Βλέπεις, πανοσιώτατέ μου, ὅτι προσπαθῶ νὰ διαίρῃσω τὰς πράξεις μου κατὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα.

— Ἀγαπῶ τὰς τακτικὰς διαίρσεις.

— Ἐχω εὐχαρίστησιν. Πρέπει νὰ ἡξεύρης ὅτι κατὰ τὰ 1630, ἀλλοίμονον! εἶναι ἕκτοτε τριάντα ἔν ἔτος!

— Ἦσουν τότε εἰκοσιεννέα ἔτων, Ἐξοχώτατε.

— Ἠλικία βράζουσα. Ὁμοίωσα στρατιώτην ὅταν, εἰς Καζάλην, ἐβρίθην εἰς τὸ μέσον τῶν πυροβόλων, θέλων νὰ δεῖξω ὅτι ἤξευρα νὰ ἱππεύω ὡς ἀξιωματικός. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἔφερα τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ εἰς τοὺς Γάλλους· τοῦτο μετριάξει ὀπισσοῦν τὴν ἀμαρτίαν μου.

— Δὲν βλέπω διόλου πῶς εἶναι ἀμαρτία τὸ νὰ ἱππεύῃ κἀνεὶς, εἶπεν ὁ πνευματικός. Εὐγενὲς εἶναι τὸ ἔργον, καὶ τιμᾶ τὸ σχῆμά μας. Ὡς χριστιανὸς, ἐγκρίνω ὅτι ἐμπόδισες τὴν χύσιν τοῦ αἵματος· ὡς ἐκκλησιαστικός, σεμνύνομαι διὰ τὴν ἀνδρείαν τὴν ὁποίαν συλλειτουργῆς μου ἔδειξεν.

Ὁ Μαζαρίνος ἐχαίρετῆσε ταπεινῶς, νεύσας τὴν κεφαλὴν.

— Ναί, εἶπεν, ἀλλὰ τὰ ἐπακόλουθα!

— Ποῖα ἐπακόλουθα; ...

— Αἶ! τὸ κατηραμένον τοῦτο τῆς ὑπερηφάνειας ἀμαρτήμα ἔχει ρίζας πολλὰς ... Ἀφοῦ ἐβρίθην, ὡς εἶπα, εἰς τὸ μέσον δύο στρατῶν, ἀφοῦ ἐμυρίσθην τὴν πυρίτιδα, καὶ διήλθα στοίχους στρατιωτῶν, ἀρχισα νὰ βλέπω με ὀλίγην περιφρόνησιν τοὺς στρατηγούς.

— Ἀ!

— Ἰδού τὸ κακόν ... εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἤρα πλέον κἀνέναν ὑποφερτὸν ἕκτοτε.

— Τὸ βέβαιον εἶναι, εἶπεν ὁ πνευματικός, ὅτι οἱ στρατηγοὶ τοὺς ὅπου εἶχαμεν δὲν ἦσαν ἀνδρείοι.

— Ὡ! ἐφρόναξεν ὁ Μαζαρίνος, ἦτον ὁ κύριος Πρίγκιψ ... τὸν ἐβασάνισα πολὺ τὸν ἀνθρωπῶπον αὐτόν!

— Αὐτὸς δὲν εἶναι ἀξιολύπητος· ἀπέκτησε καὶ δόξαν ἀρετῆν καὶ πλοῦτην ἀρετῆ.

— Ἀς ᾔναι διὰ τὸν κύριον Πρίγκιπα· ἀλλὰ τὸν κύριον Βωφὸρ, παραδείγματος χάριν ... τὸν ὁποῖον ἔκαμα νὰ πάῃ τόσα εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Βενσέν ...

— Ἀ! ἀλλ' ἐκεῖνος ἦτον ἀνάρτης, καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους ἔπρεπε νὰ κάμῃ τὴν θυσίαν αὐτὴν ... Ἀς προχωρήσωμεν.

— Νομίζω ὅτι ἐτελειώσαμεν τὴν ὑπερηφάνειαν. Εἶναι καὶ ἄλλη ἀμαρτία, τὴν ὁποίαν φοβοῦμαι νὰ χαρακτηρίσω ...

— Τὴν χαρακτηρίζω ἐγὼ ... λέγε πάντοτε.

— Πολὺ μεγάλη ἀμαρτία, πανοσιώτατέ μου.

— Τώρα τὸ βλέπομεν, Ἐξοχώτατε.

— Θὰ ἤκουσες βέβαια νὰ γίνεταί λόγος περὶ σχέσεων τινῶν τὰς ὁποίας εἶχα ... μετὰ τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα τὴν βασιλομήτορα . . . οἱ κακόβουλοι! ...

— Οἱ κακόβουλοι, Ἐξοχώτατε, εἶναι ἀνόητοι ... δὲν ἔπρεπεν ἄρα γε, διὰ τὸ καλὸν τοῦ Κράτους καὶ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ νέου βασιλείως, νὰ ζῆς εἰς καλὴν ἀρμονίαν μετὰ τὴν βασιλίσσαν; Ἀς προχωρήσωμεν, ἀς προχωρήσωμεν ...

— Σὲ βεβαίονα, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος, ὅτι μοῦ ἀφῆρεςτε ἀπὸ τὸ στήθος βάρους τρομερότατον.

— Αὐτὰ εἶναι μικρολογία! ... Ἐνθυμήσου τὰ σπουδαία πράγματα.

— Εἶχα καὶ φιλοδοξίαν πολλὴν, πανοσιώτατέ μου ...

— Εἶναι ὁ δρόμος τῶν μεγάλων σταδίων, Ἐξοχώτατε.

— Καὶ ἡ ἐπιθυμία ἀκόμη τῆς τιάρας ...

— Νὰ ᾔναι κἀνεὶς πάπας θὰ εἶπῃ νὰ ᾔναι ὁ πρῶτος τῶν χριστιανῶν ... Διατί νὰ μὴ τὸ ἐπιθυμήσης;

— Ἐδημοσίευσαν διὰ τοῦ τύπου ὅτι, θέλων νὰ ρθᾶσω εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐπώλησα τὸ Καμπραὶ εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς.

— Ἴσως ἕκαμες ὁ ἴδιος λιβέλλους, χωρὶς πολὺ νὰ κατατρέξῃς τοὺς λιβελλογράφους;

— Τότε, πανοσιώτατέ μου, πολὺ ἐλαφρομένην αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου. Δὲν ἔχω πλέον ἄλλο, εἰμὴ μικρά τινα πταισμάτα.

— Λέγε ...

— Τὸ παιγνίδιον.
— Κοσμικὸν ὀλίγον τὸ ἐλάττωμα· ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἡ ὑψηλὴ σου θέσις σ' ὑπεχρέωνε νὰ κρατῆς οἰκίαν ἀνοικτήν.

— Ἦθελα νὰ κερδαίνω ...
— Κάνεις δὲν παίζει με τὴν ἐπιθυμίαν νὰ χάσῃ.
— Πολλάκις ἐπαίξα δολίως ...
— Τὸ ὄφελός σου ἐκύτταξες. Ἀς προχωρήσωμεν.
— Τώρα λοιπὸν, πανοσιώτατέ μου, δὲν αἰσθάνομαι πλέον βάρος εἰς τὴν συνείδησιν. Δός μου τὴν συγχώρησιν, καὶ ἡ ψυχὴ μου θὰ δυνθῆ, ὅταν ὁ Θεὸς τὴν προσκαλέσῃ, ν' ἀναβῆ ἀνεμπодίστως ἕως τὸν θρόνον του ...

Ὁ πνευματικὸς δὲν ἔσεισεν οὔτε τὰς χεῖρας οὔτε τὰ χεῖλη του.

— Τί περιμένεις, πανοσιώτατέ μου ; εἶπεν ὁ Μαζαρίνος.

— Περιμένω τὸ τέλος.
— Τὸ τέλος ποίου ;
— Τῆς ἐξομολογήσεως, Ἐξοχώτατε.
— Ἐτελειώσα.
— ὦ ! ὄχι ! ἡ Ἐξοχότης Σου ἀπατάσαι.
— ὄχι, νομίζω.
— Στοχάσου καλά.
— Ἐστοχάσθην ὅσον ἦτον δυνατὸν.
— Τότε, θὰ βοηθῆσω ἐγὼ τὴν μνήμην σου.
— Ἀς ἰδοῦμεν.

Ὁ πνευματικὸς ἐβήξε πολλάκις.

— Δὲν μοῦ ἐλάλησες περὶ φιλαργυρίας, ἄλλου θανασίμου ἁμαρτήματος, οὔτε περὶ τῶν ἑκατομμυρίων ἐκείνων, εἶπε.

— Ποίων ἑκατομμυρίων, πανοσιώτατέ μου ;
— Τῶν ἑκατομμυρίων ὅσα ἔχεις, Ἐξοχώτατε.
— Τὰ χρήματα αὐτὰ, πάτερ μου, εἶναι ἐδικὰ μου· τί ἀνάγκη εἶναι νὰ τ' ἀναφέρω ;
— Ἀνάγκη εἶναι, διότι, καθὼς βλέπεις, αἱ δύο γυνῶμαί μας διαφέρουν. Ἡ Ἐξοχότης Σου λέγεις ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ εἶναι ἐδικὰ σου, ἐγὼ δὲ πιστεύω ὅτι ἀνήκουν ὀλίγον εἰς ἄλλους.

Ὁ Μαζαρίνος ἔφερε τὴν ψυχρὰν χεῖρά του εἰς τὸ μέτωπον, ὅπου ὁ ἰδρὸς ἀρχίζε νὰ φαίνεται ὡς μαργαριτάρια.

— Πῶς τοῦτο ; ἐτραύλισεν.
— Ἰδοῦ. Ἡ Ἐξοχότης Σου ἐκέρδησες πλούτη πολλά... εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ...

— Οὔ ! πολλά ... ὄχι παραπολλά.
— Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, πόθεν ἤρχοντο αὐτὰ τὰ πλούτη ;

— Ἀπὸ τὸ Κράτος.
— Τὸ Κράτος, εἶναι ὁ βασιλεὺς.

— Ἀλλὰ τί θέλεις νὰ συμπεράνῃς, πανοσιώτατέ μου ; εἶπεν ὁ Μαζαρίνος ἀρχίζων νὰ τρέμῃ.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ συμπεράνω τίποτε, χωρὶς νὰ ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν κατάλογον τῆς περιουσίας σου ... Ἀς ἀριθμῆσωμεν ὀλίγον, ἂν εὐχαριστῆσαι. ἔχεις τὴν ἐπισκοπὴν τοῦ Μιέτς ;

— Ναί.

— Τὰς ἡγουμενίας τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος, τοῦ Ἁγίου Ἀρνόλδου καὶ τοῦ Ἁγίου Βικεντίου, ὅλα εἰς Μιέτς ;

— Ναί.
— ἔχεις τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τῆς Γαλλίας· ὠραῖον κτῆμα !

— Ναί, πανοσιώτατέ μου.
— ἔχεις τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Κλουῦ, ἡγουμενίαν πλουσίαν !

— Τὴν ἔχω.
— Τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Ἁγίου Μεδάρδου εἰς Σουασσὼν, μὲ ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα !

— Δὲν τὸ ἀνοῦμαι.
— Τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος εἰς Μασσαλίαν, μίαν τῶν καλητέρων τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας !

— Ναί, πάτερ μου.
— Ἐν καλὸν ἑκατομμύριον κατ' ἔτος. Μὲ τὰ κέρδη δὲ τῆς καρδιναλίας καὶ τοῦ ὑπουργείου, δύο ἑκατομμύρια κατ' ἔτος εἶναι ὀλίγα.

— Αἱ !
— Εἰς δέκα ἔτη, εἶναι εἴκοσι ἑκατομμύρια ... καὶ εἴκοσι ἑκατομμύρια, πρὸς πενήντα τὰ ἑκατὸν κατ' ἔτος, διδουν, ἀνατοκίζόμενα, εἴκοσι ἄλλα ἑκατομμύρια ἐπὶ δέκα ἔτη.

— Καθὼς τὰ λογαριάζεις, καλογερικὰ, οὕτως εἶναι !
— Ἀφοῦ ἡ Ἐξοχότης Σου ἔβαλες τὸ τάγμα μας εἰς τὸ μοναστήριον ὅπου τώρα εἴμεθα, πλησίον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ τῶν Λειβαδιῶν, κατὰ τὸ 1644, ἐγὼ κάμνω τοὺς λογαριασμοὺς τῆς ἐταιρίας.

— Καὶ τοὺς ἐδικούς μου, καθὼς βλέπω, πανοσιώτατέ μου.

— Πρέπει νὰ ἡξεύρῃ κανεὶς ὀλίγον ἀπὸ ὅλα, Ἐξοχώτατε.

— Συμπέρανε τέλος πάντων.
— Συμπεραίνω ὅτι ἡ ἀποσκευὴ εἶναι βαρεῖα, καὶ δυσκόλως θὰ περάσῃς εἰς τὴν πύλην τοῦ παραδείσου.

— Θὰ κολασθῶ ;
— Ἄν δὲν τ' ἀποδώσῃς, μάλιστα.

Ὁ Μαζαρίνος ἀφῆκε κραυγὴν γοερὰν.
— Νὰ τ' ἀποδώσω ! ἀλλ' εἰς ποῖον ; ὦ Θεέ μου !
— Εἰς τὸν κύριον τῶν χρημάτων τούτων, εἰς τὸν βασιλέα !

— Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς μοῦ τὰ ἔδωκεν ὅλα ...
— Μίαν στιγμὴν ! ὁ βασιλεὺς δὲν ὑπογράφει τὰ διατάγματα !

Ὁ Μαζαρίνος δὲν ἐστέναζε πλέον, ἐθρήνη.
— Τὴν συγχώρησιν, εἶπεν.

— Ἀδύνατον, Ἐξοχώτατε ... νὰ τ' ἀποδώσῃς, νὰ τ' ἀποδώσῃς, εἶπεν ὁ πνευματικὸς.

— Ἀλλὰ, τέλος πάντων, μὲ συγχωρεῖς δι' ὅλα τὰ ἄλλα ἁμαρτήματα· διατί νὰ μὴ μὲ συγχωρήσῃς καὶ διὰ τοῦτο ;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ πανοσιώτατος, ἂν σὲ συγχωρήσω διὰ τοῦτο εἶναι ἁμαρτήμα διὰ τὸ ὅποιον ὁ βασιλεὺς δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃ ἐμὲ ποτὲ, Ἐξοχώτατε.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ πνευματικὸς, καὶ ἀφήσας τὸν ἐξομολογούμενον μὲ πρόσωπον πλήρες συντριβῆς, ἐβγήκε μὲ τὸ αὐτὸ βῆμα τὸ ὅποιον εἶχεν ἐμβῆ.

— ὦ ! Θεέ μου ! ἐφώνηξε στεναζὼν ὁ καρδιναλίας . . . Ἐλα, Κολμπέρ, εἶμαι πολὺ ἀσθενής, φίλε μου.

ΙΘ΄.

ΔΩΡΕΑ.

- Ὁ Κολμπέρ ἐφάνη ὑπὸ τὰ παραπετάσματα.
- Ἦκουσες; εἶπεν ὁ Μαζαρίνος.
- Ἀλλοίμονον! ναί, Ἐξοχώτατε.
- Ἐχει δίκαιον ἄρα γε; Ὅλα ταῦτα τὰ χρήματα εἶναι κακῶς ἀποκτημένα;
- Οἱ καλόγεροι, Ἐξοχώτατε, εἶναι κακοὶ κριταὶ εἰς τὰ οικονομικὰ, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Κολμπέρ. Μολαταῦτα ἤμπορεῖ, κατὰ τὰς θεολογικὰς του ἰδέας, ἡ Ἐξοχότης σου νὰ ἐσφαλῆ εἰς μερικὰ πράγματα. Πάντοτε εὐρίσκονται σφάλματα εἰς τὸν ἄνθρωπον... ὅταν θ' ἀποθάνῃ.
- Πρῶτον σφάλμα του εἶναι ὅτι ἀποθνήσκει, Κολμπέρ.
- Ἀλήθεια, Ἐξοχώτατε. Πρὸς ποῖον ὅμως σοῦ ἦρε σφάλματα ὁ καλόγερος; Πρὸς τὸν βασιλέα;
- Ὁ Μαζαρίνος ἐσήκωσε τοὺς ὤμους του.
- Ὡς νὰ μὴν ἔσωσα ἐγὼ καὶ τὸ Κράτος του καὶ τὰ οικονομικὰ του!
- Αὐτὸ δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν, Ἐξοχώτατε.
- Δὲν εἶναι ἀλήθεια; Λοιπὸν ἐκέρδησα νομίμως τὸν μισθόν μου, ὅσα καὶ ἂν λέγῃ ὁ πνευματικὸς μου.
- Δὲν ἔχει ἀμφιβολίαν.
- Καὶ ἤμπορῶ λοιπὸν νὰ φυλάξω διὰ τὴν οἰογένειάν μου, ἥτις ἔχει τόσας ἀνάγκας, ἀρκετὸν μέρος... ὅλα μάλιστα ὅσα ἐκέρδησα;
- Δὲν βλέπω κανὲν ἐμπόδιον, εἰς τοῦτο, Ἐξοχώτατε.
- Ἦμουν πολὺ βέβαιος ὅταν σ' ἐσυμβουλευθῆν, Κολμπέρ, ὅτι θὰ μοῦ ἐδίδες σοφὴν συμβουλήν, ἐπανάλαβε περιχαρῶς ὁ Μαζαρίνος.
- Ὁ Κολμπέρ ἐμόρφασε, κατὰ τὸ σῆνθηες, ἐπὶ τὸ σχολαστικώτερον τὸ πρόσωπόν του.
- Ἐξοχώτατε, τὸν διέκοψε, πρέπει μολαταῦτα νὰ ἰδοῦμεν μήπως ὁ πνευματικὸς ἠθέλησε νὰ σὲ παγιδεύῃ.
- Ὅχι! νὰ μὲ παγιδεύῃ... διατί; Ὁ πνευματικὸς εἶναι τίμιος ἄνθρωπος.
- Ἐπίστευσεν ὅτι ἡ Ἐξοχότης σου εὐρίσκεισαι εἰς τὴν θύραν τοῦ τάφου, διότι τὸν ἐσυμβουλεύθη... Δὲν τὸν ἤκουσα νὰ σοῦ λέγῃ; Κάμε διάκρισιν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ βασιλεὺς σοῦ ἔδωκεν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔδωκες ὁ ἴδιος εἰς τὸν ἑαυτὸν σου;... Συλλογίσου καλὰ, Ἐξοχώτατε, ἂν δὲν σοῦ εἶπε κάτι παρόμοιον ὁ λόγος οὗτος μυρίζει ὁσμὴν καλογερικὴν.
- Ἦμπορεῖ νὰ ἦναι.
- Εἰς τοιαύτην περίστασιν, Ἐξοχώτατε, νομίζω ὅτι ὁ πνευματικὸς σὲ ἠνάγκαζε...
- Ν' ἀποδώσω; ἐφώναξεν ὁ Μαζαρίνος ὅλως τεταρταγμένος.
- Αἶ! δὲν λέγω ὅχι.
- Νὰ τ' ἀποδώσω ὅλα! Καλὲ τί λέγεις;... Φρονεῖς καὶ σὺ καθὼς ὁ πνευματικὸς...
- Ν' ἀποδώσης μέρος, δηλαδὴ νὰ κάμῃς μερίδιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, τοῦτο, Ἐξοχώτατε, ἤμπορεῖ νὰ ἦναι ἐπικίνδυνον. Ἡ Ἐξοχότης σου
- εἶσαι πολιτικὸς βαθὺς, καὶ δὲν ἀγνοεῖς ὅτι, τὴν ὥραν ταύτην, ὁ βασιλεὺς δὲν ἔχει οὔτε ἑκατὸν πενήντα χιλιάδας φράγκα σωστὰ εἰς τὸ ταμειῖόν του.
- Αὐτὸ δὲν εἶναι φροντὶς ἐδική μου, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος θριαμβεύων, εἶναι φροντὶς τοῦ κυρίου γενικοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν οικονομικῶν Φουκέ, τοῦ ὁποίου τοὺς λογαριασμοὺς σοῦ ἔδωκα, κατὰ τοὺς τελευταίους τοῦτους μῆνας, νὰ ἐξελέγξῃς.
- Ὁ Κολμπέρ ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του, τ' ὄνομα μόνον ἀκούσας τοῦ Φουκέ.
- Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, εἶπε μουρμουρίζων, δὲν ἔχει χρήματα ἄλλα, εἰμὴ ὅσα συναθροίζει ὁ κύριος Φουκέ· τὰ ἐδικὰ σου χρήματα, Ἐξοχώτατε, θὰ τοῦ φανοῦν νοστιμώτατον προσφάγιον.
- Ἐγὼ τέλος πάντων δὲν εἶμαι γενικὸς ἐπιμελητὴς τοῦ βασιλέως· ἔχω τὸ πουγγίον μου... βέβαια, ἤμπορῶ διὰ τὸ καλὸν τῆς Μεγαλειότητός Του... νὰ κάμω... μερικὰ κληροδοτήματα... πλὴν δὲν ἤμπορῶ ν' ἀδικήσω τὴν οἰογένειάν μου...
- Κληροδοσία μερικὴ σὲ ἀτιμᾶζει καὶ προσβάλλει τὸν βασιλέα. Ἄν κληροδοτήσης μέρος μόνον εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ ὁμολογήσης ὅτι διὰ τὸ μέρος τοῦτο διςάζεις ὅτι δὲν τὸ ἀπέκτησες νομίμως.
- Κύριε Κολμπέρ!...
- Ἐνόμισα ὅτι ἡ Ἐξοχότης σου μ' ἐτίμησες ζητῶν τὴν συμβουλήν μου.
- Ναί, πλὴν ἀγνοεῖς τὰ κυριώτερα περιστατικὰ τοῦ ζητήματος.
- Δὲν ἀγνοῶ τίποτε, Ἐξοχώτατε· εἶναι δέκα ἔτη ἀφοῦ ἐπιθεωρῶ τὰς στήλας ὅλας τῶν λογαριασμῶν τῆς Γαλλίας· καὶ, ἂν μὲ κόπον πολὺν τὰς ἐκάρφωσα εἰς τὴν κεφαλὴν μου, μοῦ ἐμβῆκαν τώρα τόσον καλὰ, ὥστε, ἀπὸ τὸ γραφεῖον τοῦ κυρίου Δετελλιέ ὅστις εἶναι ὀλιγαρχικὸς, μέχρι τῶν κρυφῶν μεγαλοδωριῶν τοῦ κυρίου Φουκέ ὅστις εἶναι ἄσωτος, ἤμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ, ψηφίον πρὸς ψηφίον, ὅλα τὰ χρήματα ὅσα ἐξοδεύονται ἀπὸ Μασσαλίαν εἰς Σιερμπούργ.
- Τότε λοιπὸν, θέλεις νὰ ρίψω ὅλα μου τὰ χρήματα εἰς τὸ κιβώτιον τοῦ βασιλέως, ἐφώναξεν εἰρωνικῶς ὁ Μαζαρίνος, ἐνῶ συγχρόνως ἡ ἀρθροίτις τοῦ ἤρπαξε πολλοὺς καὶ ἀλγεινούς στεναγμούς. Ὁ βασιλεὺς βέβαια δὲν θὰ εἶχε τι νὰ μ' ἐπιπλήξῃ, ἀλλὰ θὰ μ' ἐχλεύαζεν ὁ ἴδιος τρώγων τὰ ἑκατομμύριά μου, καὶ θὰ εἶχε πολὺ δίκαιον.
- Ἡ Ἐξοχότης σου δὲν μ' ἐκατάλαβες. Δὲν εἶπα (ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ!) ὅτι ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ ἐξοδύσῃ τὰ χρήματά σου.
- Τὸ λέγεις καθαρά, νομίζω, συμβουλευίαν με νὰ τοῦ τὰ δώσω.
- Ἄ! ἐπανάλαβεν ὁ Κολμπέρ, φαίνεται ὅτι ἡ Ἐξοχότης σου, κυριευόμενος ἀπὸ τοὺς πόρους, λαμπροεῖς ὀλωσδιόλου τὸν χαρακτήρα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ΄.
- Πῶς τοῦτο;
- Ὁ χαρακτήρ αὐτὸς, νομίζω (ἂν τολμῶ νὰ ἐκφρασθῶ οὕτως), ὁμοιάζει μ' ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ἡ Ἐξοχότης σου ἐξωμολογεῖτο πρὸ ὀλίγου εἰς τὸν πνευματικόν.

— Τόλμα· εἶναι;
— Εἶναι ἡ ὑπερφάνεια. Μὲ συγχωρεῖς, ἔξοχώ-
τατε· ὑψηλοφροσύνη, ἤθελα νὰ εἰπῶ. Οἱ βασιλεῖς
δὲν ἔχουν ὑπερφάνειαν· ἡ ὑπερφάνεια εἶναι πάθος
ἀνθρώπινον.

— Ἡ ὑπερφάνεια, ναί, ἔχεις δίκαιον· ἔπειτα ...
— Λοιπὸν, ἔξοχώτατε, ἂν καλῶς ἐπέτυχα, ἡ
ἔξοχότης σου πρέπει νὰ δώσης ὅλα τὰ χρήματά σου
εἰς τὸν βασιλέα, καὶ εὐθὺς μάλιστα.

— Ἀλλὰ διατί; εἶπεν ἀμηχανῶν ὁ Μαζαρίνος.
— Διότι ὁ βασιλεὺς ὅλα δὲν θὰ τὰ δεχθῆ.
— ὦ! νέος ὅστις δὲν ἔχει διόλου χρήματα, καὶ
κατακυριεύεται ἀπὸ φιλοδοξίαν.

— Ἄς ᾔται.
— Νέος ὅστις ἐπιθυμεῖ τὸν θάνατόν μου.
— ἔξοχώτατε ...
— Θέλω νὰ μὲ κληρονομήσῃ, ναί, Κολμπέρ·
ναί, ἐπιθυμεῖ τὸν θάνατόν μου θέλω νὰ μὲ κληρο-
νομήσῃ. Τρισανόητος ἐγώ! καὶ νὰ προλάβω ὁ ἴδιος
τὴν ἐπιθυμίαν του!

— Ἰσα ἴσα, ἂν ἡ δωρεὰ γείνη κατὰ τινος τύπους,
θὰ τὴν ἀποποιηθῆ.

— Ἐλα δά!
— Εἶναι βεβαίωτατον. Νέος ὅστις δὲν ἐπραξεν
ἀκόμη τίποτε, νέος ὅστις φλέγεται ἀπὸ τὴν ἐπι-
θυμίαν τῆς δόξης, νέος ὅστις δὲν βλέπει τὴν ὥραν
νὰ βασιλεύσῃ μόνος, δὲν θὰ δεχθῆ τίποτε κτισμένον·
θὰ θελήσῃ νὰ κτίσῃ ὁ ἴδιος. Ὁ τοιοῦτος βασιλεὺς,
ἔξοχώτατε, δὲν θὰ εὐχαριστηθῆ μὲ τὸ Βασιλικὸν
Παλάτιον τὸ ὁποῖον ὁ κύριος Ἕισελιῶ τοῦ ἐκκληροδό-
τησεν, οὔτε μὲ τὸ παλάτιον Μαζαρίνου τὸ ὁποῖον
ὁ ἴδιος πολυτελῶς οἰκοδόμησεν, οὔτε μὲ τὸ Λουβρε
ἔπου οἱ προπάτορές του ἐκατοίκησαν, οὔτε μὲ τὸ τοῦ
Ἀγίου Γερμανοῦ ἔπου ὁ ἴδιος ἐγεννήθη. Πᾶν ὅ,τι δὲν
προέρχεται ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον, θὰ τὸ καταφρονήσῃ
σοῦ τὸ προλέγω.

— Καὶ λοιπὸν ἐγγυᾶσαι ὅτι, ἂν δώσω τὰ σα-
ράντα μου ἑκατομμύρια εἰς τὸν βασιλέα ...

— Καὶ τοῦ εἰπῆς μερικά πράγματα, ἐγγυῶμαι
ὅτι δὲν θὰ τὰ δεχθῆ.

— Τὰ πράγματα αὐτά ... εἶναι;
— Τὰ γράφω, ἂν θελήσης νὰ μοῦ τὰ ὑπαγο-
ρεύσης.

— Ἀλλὰ, τέλος πάντων, ποῖον τὸ ὄφελος εἰς
ἐμέ;

— Ὄφελος μέγιστον! Κάνεις πλέον δὲν θὰ ἡμ-
πορῆ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἔξοχότητά σου τὴν ἄ-
δικον ἐκείνην φιλαργυρίαν, τὴν ὁποίαν οἱ λιβελλο-
γράφοι ἀπέδωκαν εἰς τὸν λαμπρότερον νοῦν τοῦ αἰῶ-
νος τούτου.

— ἔχεις δίκαιον, Κολμπέρ, ἔχεις δίκαιον· πῆγαινε
νὰ εὔρης τὸν βασιλέα ἐκ μέρους μου, καὶ φέρε του
τὴν διαθήκην μου.

— Δωρητήριον, ἔξοχώτατε.
— Ἀλλ' ἂν τὸ δεχθῆ! ἂν λάγῃ καὶ τὸ δεχθῆ!
— Τότε θὰ μείνουν δεκατρία ἑκατομμύρια εἰς
τὴν οἰκογένειάν σου, καὶ εἶναι ποσότης ὅχι εὐκατα-
φρόνητος.

— Ἀλλὰ σὺ τότε θὰ ᾔσαι ἡ προδότης, ἡ ἀνόητος.
— Καὶ δὲν εἶμαι οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο,

ἔξοχώτατε ... Βλέπω ὅτι φοβεῖσαι πολὺ μήπως ὁ
βασιλεὺς δεχθῆ .. ὦ! φοβήσου καλῆτερα μήπως δὲν
δεχθῆ ...

— Ἄν δὲν δεχθῆ, ἄκουσε, θέλω νὰ τοῦ δώσω τὰ
δεκατρία ἐκεῖνα ἑκατομμύρια τοῦ ἀποθεματικοῦ μου
ταμείου ... ναί, θὰ τὸ κάμω ... ναί ... ἀλλ' ἰδοὺ ὁ
πόνος μὲ κατέλαβε· μοῦ ἔρχεται νὰ λειποθυμήσω ...
εἶμαι ἀσθενής, Κολμπέρ, πλησιάζει τὸ τέλος μου.

Ὁ Κολμπέρ ἐτρόμαξεν.
Ὁ καρδινάλιος ἦτον κακὰ τῶ ὄντι· μεγάλα στα-
γόνες ἰδρώτος ἐπιπταν εἰς τὴν κλίνην του, καὶ ἡ φοικτὴ
ἐκείνη ὠχρότης τοῦ καταδρεγμένου προσώπου του
ἦτον θέαμα τὸ ὁποῖον καὶ ὁ σκληρότερος τῶν ἰατρῶν
δὲν ἠδύνατο νὰ ἰδῆ χωρὶς συμπάθειαν. Ὁ Κολμπέρ
εὐσγκινῆθη ἀναμφιδόλως, διότι, ἀφήσας τὸν κοιτῶνα,
καὶ προσκαλέσας τὸν Βερνουῖνον πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς,
ἐβγῆκεν εἰς τὸν διάδρομον.

Ἐκεῖ, περιδιαβάζων ἀπὸ ἄκραν εἰς ἄκραν, μὲ ἦθος
σκεπτικώτατον, ἐξευγενίζον σχεδὸν τὴν ἀγενῆ κεφα-
λήν του, μὲ τοὺς ὤμους καταβασμένους, τὸν καιμὸν
τεντωμένον, τὰ χεῖλη μισανοιγμένα καὶ ἐκπέμποντα
τεμάχια ἀσύββατα λογισμῶν ἀσυναρτήτων, ἐγκαρ-
διωθῆ εἰς τὸ μελετώμενον σχέδιον, ἐνῶ, δέκα βή-
ματα μακρὰν αὐτοῦ, ἀπὸ ἓνα μόνον τοῖχον χωριζό-
μενος, ὁ κύριός του ἀπεπνίγετο κυριεῦόμενος ἀπὸ
ὀδύνας φοικτᾶς, στενάζων στεναγμούς πικροῦς, καὶ
μὴ συλλογιζόμενος πλέον μήτε τοὺς θησαυροὺς τῆς
γῆς, μήτε τ' ἀγαθὰ τοῦ παραδείσου, ἀλλὰ τὰ βασκα-
νιστήρια ὅλα τῆς κολάσεως.

Ἐνῶ τὰ ζεσταμένα χειρομάκτρα, τὰ τοπικά, τὰ
ἀντιπερισπαστικά, καὶ ὁ Γκενώ, καλεσθεῖς καὶ πάλιν
πλησίον τοῦ καρδινάλιου, εὐρίσκοντο εἰς ἀδιάκοπον
κίνησιν, ὁ Κολμπέρ, κρατῶν μὲ τὰς δύο χεῖράς του
τὴν χονδρὴν κεφαλὴν του, ὡς θέλων νὰ περιστείλῃ
ἐντὸς αὐτῆς τὸν πυρετὸν τῶν σχεδίων ὅσα ἐγέννα ὁ
ἐγκέφαλός του, ἐσυλλογίζετο τὸ ὕψος τοῦ ἐγγράφου
τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ὑπογράψῃ ὁ Μαζαρίνος ὅταν τὸ
πάθος του θὰ ἔκαμνε μικρὰν τινα διακοπήν. Ἐβλεψε
ὅτι ὄλαι αἱ κραυγαὶ τοῦ καρδινάλιου, καὶ ὄλαι αἱ
κακώσεις τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου
ἐκείνου τοῦ παρελθόντος, ἤρθεζαν, ἀντὶ νὰ κατα-
στεύουν, τὸν νοῦν τοῦ σκεπτικοῦ τούτου μὲ τὰ
πυκνὰ ὀφρύδια, ὅστις ἐστρέφετο ἤδη πρὸς τὴν ἀνα-
τολὴν ἡλίου νέου ἀναγεννωμένης κοινωνίας.

Ὁ Κολμπέρ ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ Μαζαρίνου,
μόλις ἀναλαβόντος τὰς αἰσθήσεις του, καὶ τὸν κατέ-
πεισε νὰ ὑπαγορεύσῃ τὸ ἐξῆς δωρητήριον·

« Ἐτοιμος ἔνν νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
» οὗ κυρίου τῶν ἀνθρώπων, παρακαλῶ τὸν βασιλέα,
» ὅστις ἐχηρημάτισε κύριός μου ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ λάβῃ
» ὀπίσω τὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν ἡ ἀγαθότης του
» μοῦ ἐχάρισεν, καὶ εὐτυχῆς θὰ λογισθῆ ἡ οἰκογέ-
» νειά μου βλέπουσα αὐτὴν μεταβαίνουσαν εἰς τόπον
» ἐνδόξους χεῖρας. Ἡ καταγραφή τῆς περιουσίας
» ταύτης, καταστῶθεῖσα ἤδη, θὰ ᾔνοι ἐτοιμῆ εἰς
» τὴν πρώτην ζήτησιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος,
» ἢ εἰς τὴν τελευταίαν πνοὴν τοῦ ἀφωσιωμένου
» Αὐτῆς θεράποντος.

Ὁ καρδινάλιος ὑπέγραψεν ἀναστενάζων· ὁ Κολμπερ ἐσφράγισε τὸν φάκελλον καὶ τὸν ἔφερεν ἀμέσως εἰς τὸ Λουβρε, ὅπου ὁ βασιλεὺς τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχεν ἐπιστρέψει.

Ἐπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὸ οἶκμά του τρίβων τὰς χεῖράς του, ὡς ὁ ἐργάτης ἐκεῖνος ὅστις εὐχαριστεῖται ὅτι ἐνησχόλησε καλῶς τὴν ἡμέραν του.

Κ'.

ΠΩΣ Η ΜΕΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΑΝΝΑ Η ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΕΔΩΚΕΝ
ΑΔΑΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΔ' ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΝ, Ο ΔΕ
ΚΥΡΙΟΣ ΦΟΥΚΕ ΑΔΑΗΝ ΕΝΑΝΤΙΑΝ.

Ἡ εἰδήσις ὅτι ὁ καρδινάλιος ἔπνευε τὰ λοιπὰ εἶχεν ἤδη διαδοθῆ, καὶ ἔσυρεν εἰς τὸ Λουβρε τόσον τοῦλάχιστον πλῆθος αὐλικῶν, ὅσον εἶχε σύρει ἡ εἰδήσις τοῦ γάμου τοῦ Δεσπότη, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλεως, ἥτις ἐδημοσιεῦθη τὸ πρωτὸ ἐπιστήμω.

Μόλις ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, συλλογιζόμενος ἀκόμη ὅσα πράγματα εἶχεν ἰδεῖ ἢ ἀκούσει τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο, ὁ κλητὴρ ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ αὐτὸ πλῆθος τῶν αὐλικῶν τὸ ὅποιον τὸ πρωτὸ εἶχεν ἐπισωρευθῆ εἰς τὴν ἔγερσίν του, παρευρίσκετο ἐκ νέου κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ὑπνου του· τιμὴ ἔξοχος, τὴν ὅποιαν, ἀπ' ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ καρδινάλιου, ἡ αὐτῆ, πολλὰ ὀλίγον διακριτικῆ εἰς τὰς προτιμηθείσας τῆς, εἶχε παραχωρήσει εἰς τὸν πρωθυπουργόν, χωρὶς πολλὰ νὰ τὴν μέλη ἂν ὁ βασιλεὺς ἐδυσσαρεστεῖτο ἢ ὄχι.

Ἄλλ' ὁ πρωθυπουργός, καθὼς εἶδαμεν, εἶχε προσβληθῆ δυνατὰ ἀπὸ τὴν ἀρθρίτιν, καὶ ἡ παλιρροία τῆς κολακείας ἐστρέφετο πρὸς τὸν θρόνον.

Οἱ αὐλικοὶ ἔχουν θαυμασίαν τινὰ ὁσμὴν, καὶ μυρίζονται προηγουμένως ὅλα τὰ συμβεβηκότα. Οἱ αὐλικοὶ εἶναι πανεπιστήμονες· εἶναι διπλωμάται καὶ προβλέπουν τὰς μεγάλας λύσεις ὅλων τῶν δυσχερῶν περιστάσεων, εἶναι στρατηγοὶ καὶ προμαντεύουσιν τὴν ἐκβασίν τῆς μάχης, εἶναι ἰατροὶ καὶ ἰατρεύουσιν ὅλας τὰς ἀσθενείας.

Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', τὸν ὅποιον ἡ μήτηρ του, ἡμῶν μὲ ἄλλα πολλὰ, ἐδίδαξε καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἐνόησεν εὐθύς ὅτι ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ καρδινάλιος Μαζαρίνος εὐρίσκετο ἀληθῶς εἰς κίνδυνον.

Μόλις ἡ βασίλισσα Ἄννα συνώδευσε τὴν νέαν βασίλισσαν καὶ νύμφην τῆς εἰς τὰ ἰδιαιτερά τῆς δωμάτια, καὶ ἐλάφρωσε τὸ μέτωπόν τῆς ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ἐπιστήμου κεφαλοδέσμου, ἐπέστρεψε νὰ εὕρῃ τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου μόνος, σκυθρωπὸς καὶ πληγωμένον ἔχων τὴν καρδίαν, ἐξασκῶν δὲ καὶ δοκιμάζων τὴν θέλησίν του, ἐχώνευεν ἓνα τῶν ὑποκώφων ἐκεῖνον καὶ φοβερῶν θυμῶν, θυμῶν βασιλείως, οἵτινες, ὅταν μὲν ἐκραγοῦν, γεννοῦν συμβάντα ἑκτακτα, εἰς δὲ τὸν ΙΔ' Λουδοβίκον, ὅστις ἐξουσίαζε θαυμασίως τὸν ἑαυτὸν του, ἦσαν τόσον ἐλαφροὶ κλύδωνες, ὥστε ὁ ὀρμητικώτερος, ὁ μοναδικὸς θυμὸς του, τὸν ὅποιον μὲ ἀπορίαν του ἀναφέρει ὁ Σαιν-Σιμὼν, ἦτον ὁ περίφημος θυμὸς ἐκεῖνος, ὁ ἐκραγεῖς πεντήκοντα ἔτη μετὰ ταῦτα, διὰ τὴν κούρτην τοῦ δουκὸς τοῦ Μαίν, ὅταν, ἀντ' αὐτοῦ, ἐξυλοφόρτωσε μὲ τὴν ῥάβδον του τὴν ῥάχιν πτωχοῦ τινος ὑπηρετοῦ ὅστις ἐκλεψεν ἓν παξιμαδίον.

Ὁ νέος βασιλεὺς λοιπὸν εὐρίσκετο, ὡς εἶδαμεν, κυριευμένος ἀπὸ ἀλγεινότετον ἐρεθισμόν, καὶ, κυτταζόμενος εἰς τὸν καθρέπτην, ἔλεγε πρὸς ἑαυτὸν·

— Ὁ βασιλεῦ! — βασιλεῦ ὄνομα καὶ ὄχι πρᾶγμα — φάντασμα, φάντασμα κενὸν καὶ ἄψυχον! ἀγάλμα νεκρὸν, μὴ ἔχον ἄλλην δύναμιν παρὰ νὰ προκαλῆς τὰ προσκυνήματα τῶν αὐλικῶν, πότε τάχα θὰ ἠμπορέσης νὰ σηκώσης τὸν βελουδινὸν σου βραχίονα, καὶ νὰ σφίγῃς τὴν μεταξωτὴν σου χεῖρα; Πότε θὰ ἠμπορέσης ν' ἀνοίξῃς (πρὸς σκοπὸν ἄλλον, καὶ ὄχι πρὸς τὸ νὰ στενάξῃς ἢ νὰ χαμογελάσῃς) τὰ χεῖλη σου τὰ καταδικασμένα εἰς τὴν ἡλιθίον ἀκίνησιάν τῶν μαρμάρων τοῦ παλατίου σου;

Τότε, φέρων τὴν χεῖρά του εἰς τὸ μέτωπόν του, καὶ ζητῶν τὸν ἀέρα, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἶδε κάτω ὀλίγους ἰππεῖς συνομιλοῦντας μεταξὺ των, καὶ μικρὸν σωρὸν ἀνθρώπων ἐκραζόντων δειλὴν περιέργειαν. Οἱ ἰππεῖς ἐκεῖνοι ἀπετέλουν μέρος τῶν νυκτοφυλάκων, ὁ σωρὸς ἐκεῖνος ἦσαν πολῖται φιλοπράγμονες, ἀπ' ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς εἶναι πάντοτε πρᾶγμα περιεργον, καθὼς ῥινόκερος, κροκόδειλος ἢ ὄφις.

Ἐκτύπησε τὸ μέτωπόν του μὲ τὴν παλάμην του καὶ ἐφώνηξε·

— Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας! ποῖος τίτλος! Λαὸς τῆς Γαλλίας! ποῖον πλῆθος ἀνθρώπων! καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐμβαίω εἰς τ' ἀνάκτορά μου τοῦ Λουβρε, οἱ ἵπποι μου μόλις ἐξεζεύχθησαν, σκόμη καπνίζουσιν, καὶ τόσον μόνον διήγειρα τὴν κοινὴν προσπάθειαν, ὥστε εἴκοσι μόλις ἄνθρωποι μὲ εἶδαν διαβαίνοντα ... Εἴκοσι, τί λέγω! ὄχι, δὲν εὐρίσκονται οὔτε εἴκοσι περιεργοὶ διὰ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας· δὲν εἶναι οὔτε δέκα χωροφύλακες ἀγρυπνοῦντες εἰς τὴν οἰκίαν μου. Χωροφύλακες, λαὸς, φρουραὶ, ὅλα εἶναι εἰς τὸ ἄλλο παλάτιον. Διατί, ὦ Θεέ μου; Ἐγὼ ὁ βασιλεὺς δὲν ἔχω ἄρά γε τὸ δικαίωμα νὰ σ' ἐρωτήσω τοῦτο;

— Διότι, εἶπε φωνὴ ἀποκρινομένη εἰς τὴν φωνὴν του καὶ ἀντηγήσασα ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ παραπετάσματος τοῦ δωματίου, διότι εἰς τὸ παλάτιον ἐκεῖνο εὐρίσκεται ὅλον τὸ χρυσίον, δηλαδὴ ὅλη ἡ δύναμις τοῦ θέλοντος νὰ βασιλεύῃ.

Ὁ Λουδοβίκος ἐστράφη ταχέως. Ἡ φωνὴ ἦτις ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους ἦτον ἡ φωνὴ τῆς βασιλίσσης Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς. Ὁ βασιλεὺς ἀνεσκήρτησε καὶ προχωρήσας πρὸν τὴν μητέρα του·

— Ἐλπίζω, εἶπεν, ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου δὲν ἐπρόσεξες εἰς ἐκφωνήματα μάταια, συνήθη καταφύγια τῆς μοναξιάς καὶ τῆς ἀνορεξιάς τῶν βασιλείων.

— Εἰς ἓν καὶ μόνον πρᾶγμα ἐπρόσεξα, υἱέ μου, ὅτι ἐξέφρασες παράπονα.

— Ἐγὼ; διόλου, εἶπεν ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος· ὄχι, τῆ ἀληθείᾳ· ἀπατάσαι, κυρία μου.

— Τί ἔκαμνες λοιπὸν, βασιλεῦ;

— Μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἤμουν ὑπὸ τὴν ῥάβδον τοῦ διδασκάλου μου καὶ ἔκαμνα τὸ θέμα μου.

— Ἐχεις ἄδικον, υἱέ μου, ἀπεκριθῆ σείουσα τὴν κεφαλὴν ἡ βασίλισσα Ἄννα, ἔχεις ἄδικον νὰ μὴ διδῆν πίστιν εἰς τοὺς λόγους μου· ἔχεις ἄδικον νὰ μὴν ἐμπιστεύεσαι εἰς ἐμέ. Ἐρχεται ἡμέρα, καὶ ἴσως

γλήγορα, καθ' ἣν θά λάβῃς ἀνάγκην νὰ ἐνθυμηθῆς τὸ ἐξῆς ἀξίωμα· αὐτὸ χρυσίον εἶναι ἡ παντοδυναμία, καὶ ἀληθινοὶ βασιλεῖς εἶναι μόνοι οἱ παντοδύναμοι. »

— Σκοπὸν μολαταῦτα δὲν εἶχες, ἠκολούθησεν ὁ βασιλεὺς, νὰ κατακρίνης τοὺς πλουσίους τοῦ αἰῶνος τούτου ;

— Ὅχι, εἶπε ζωηρῶς ἡ βασίλισσα Ἄννα, ὄχι, βασιλεῦ· ὅσοι εἶναι πλούσιοι εἰς τὸν αἰῶνα τούτου, ἐπὶ τῆς βασιλείας σου, εἶναι πλούσιοι διότι τὸ ἠθέλησες, καὶ δὲν φυλάττω κατ' αὐτῶν οὔτε μνησικακίαν οὔτε φθόνον· ὑπηρετήσαν βέβαια καλῶς τὴν Μεγαλειότητά σου, καὶ ἡ Μεγαλειότης σου τοὺς ἐσυγγώρησες ν' ἀνταμφεθῶν μόνοι των. Ἰδοὺ τί ἐνόησα μὲ τὰς λέξεις, διὰ τὰς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἠθέλησες νὰ μ' ἐπιπλήξῃς.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, κυρία μου! ἐγὼ νὰ ἐπιπλήξω εἰς τίποτε τὴν μητέρα μου!

— Ἐπειτὰ, ἠκολούθησεν ἡ βασίλισσα, ὁ Θεὸς πρὸς καιρὸν μόνον δίδει τῆς γῆς ταύτης τὰ ἀγαθὰ· ὁ Θεὸς, ὡς διαβρωτικὸν τῶν τιμῶν καὶ τοῦ πλούτου, ὁ Θεὸς ἔδωκε τὰ βάσανα, τὰς ἀσθενείας, τὸν θάνατον καὶ κἀνεις, ἐπρόσθεσεν ἡ βασίλισσα μὲ πικρὸν μείδιμα, ἀποδεικνύον ὅτι ἠσθάνετο ἐφαρμοζόμενον εἰς αὐτὴν τὸ πικρὸν ἐκεῖνο ἀξίωμα, κἀνεις δὲν φέρει τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἡ μεγαλειότητός σου εἰς τὸν τάφον. Ὄθεν οἱ νέοι συλλέγουν τοὺς καρπούς τῆς ἀφθόνου συγκομιδῆς, τῆς προετοιμασθείσης ἀπὸ τοὺς γέροντας.

Ὁ Λουδοβίκος ἠχορᾶζετο μὲ αὐξάνουσαν προσοχὴν τοὺς λόγους τούτους τῆς μητρὸς του, προφερομένους μὲ τόνον, καὶ μὲ σκοπὸν προφανῶς παρηγορητικόν.

— Κυρία μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος κυττάζων ἀτενῶς τὴν μητέρα του, φαίνεται ὅτι καὶ κἀτὶ ἄλλο ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῆς.

— Τίποτε περισσότερον, υἱέ μου, δὲν ἔχω νὰ σοῦ εἰπῶ· ἐπαρτήρησες μόνον ὅτι ἀπόψε ὁ κύριος καρδιναλῖος εἶναι βαρῶς ἀσθενής.

Ὁ Λουδοβίκος ἐκύτταξε τὴν μητέρα του ζητῶν συγκρίνειν τινα εἰς τὴν φωνὴν τῆς, λύπην τινα εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς. Τὸ πρόσωπον τῆς βασιλίσσης Ἄννης ἐφρίκνετο μὲν ἐλαφρῶς ἠλλοιωμένον, ἀλλ' ὁ πόνος οὗτος εἶχε χαρακτηρὰ ὅλως προσωπικόν. Ἰσως ἡ τοιαύτη ἀλλοίωσις προήρχετο ἀπὸ τὸν καρκίνον ὅστις ἀρχίζε νὰ κατατρώγῃ τὸ στήθος τῆς.

— Ναι, κυρία μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ναι, ὁ κύριος Μαζαρίνος εἶναι βαρῶς ἀσθενής.

— Μεγάλην στέρησιν θά πάθῃ τὸ βασίλειον ἂν ὁ ὕψιστος προσκαλέσῃ τὸν κύριον καρδινάλιον πλυσίον του. Δὲν εἶσαι περὶ τούτου τῆς αὐτῆς γνώμης, υἱέ μου; ἠρώτησεν ἡ βασίλισσα Ἄννα.

— Ναι, κυρία μου, ναι, βέβαια, μεγάλη στέρησις θά ᾔῃαι διὰ τὸ βασίλειον, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος κοκκινίζων, ἀλλ' ὁ κίνδυνος δὲν εἶναι τόσοσ μὲγας, νομίζω· καὶ ἔπειτα ὁ κύριος καρδινάλιος εἶναι νέος ἀκόμη.

Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον του, ὅταν εἰς τῶν κλητῆρων ἀνεσήκασε τὸ παραπέτασμα καὶ ἐστάθη ὀρθίος κρατῶν χαρτίον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ περιμένων νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ὁ βασιλεὺς.

— Τί εἶναι; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Διαγγέλμα τοῦ κυρίου Μαζαρίνου, ἀπικρίθη ὁ κλητῆρ.

— Φέρε το, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ἔλαβε τὸ ἔγγραφο. Ἀλλ' ἐνῶ ἵτοιμάζετο νὰ τὸ ἀνοίξῃ, ἠκούσθη διαμιᾶς θόρυβος πολὺς εἰς τὴν αἴθουσαν, εἰς τοὺς προθαλάμους καὶ εἰς τὴν αὐλήν.

— Ἄ! εἶπεν ὁ ἸΔ' Λουδοβίκος, ὅστις ἐνόησεν ἀναμφιβόλως πῶθεν ὁ τριπλοὺς οὗτος θόρυβος, τί ἔλεγα ἐγὼ ὅτι εἰς μόνος βασιλεὺς εἶναι εἰς τὴν Γαλιλίαν! εἶχα λάθος, εἶναι δύο.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θύρα ἀνοίχθη, καὶ ὁ γενικὸς ἐπιμελητῆς τῶν οικονομικῶν Φουκὲ ἐνεφανίσθη ἔμπροσθεν τοῦ ἸΔ' Λουδοβίκου. Αὐτὸς ἔκαμε τὸν θόρυβον ἐκεῖνον εἰς τὴν αἴθουσαν· οἱ ὑπηρεταὶ του ἔκαμαν τὸν θόρυβον ἐκεῖνον εἰς τοὺς προθαλάμους· οἱ ἵπποι του ἔκαμαν τὸν θόρυβον ἐκεῖνον εἰς τὴν αὐλήν. Περιπλέον, ἠκούετο μακρὸς μουρμουρισμὸς εἰς τὴν διάδοσίν του, ὅστις πολλὴν ὄραματὰ ταῦτα μόνις ἔπαυε. Διὰ τὸν μουρμουρισμὸν τούτον ἐλυπεῖτο πολὺ ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὅτι δὲν τὸν ἤκουε γεννώμενον καὶ ἀποθνήσκοντα ὑπισθέν του.

— Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν εἶναι κυρίως βασιλεὺς καθὼς πιστεύεις, εἶπεν ἡ βασίλισσα Ἄννα πρὸς τὸν υἱόν τῆς· εἶναι ἄνθρωπος παραπολὺ πλούσιος, τίποτε ἄλλο.

Καὶ, ἐνῶ ἔλεγε τὰς λέξεις ταύτας, πικρὸν αἶσθημα ἔδιδεν εἰς τοὺς λόγους τῆς βασιλίσσης βαρῆν μνησικακίαν, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας τὸ μέτωπον τοῦ Λουδοβίκου, ὅστις ἔμενεν ἡσυχος καὶ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἦτον καθαρὸν καὶ ἀξυτίδωτον.

Ἐχαιρέτησε λοιπὸν ἐλευθέρως τὸν Φουκὲ διὰ τῆς κεφαλῆς, ἐνῶ ἠκολούθει ν' ἀποσφραγίζῃ τὸ ἔγγραφο τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχε φέρει ὁ κλητῆρ.

Ὁ Φουκὲ εἶδε τὸ κίνημα τούτο, καὶ, μὲ φιλοφροσύνην πλήρη σεβασμοῦ καὶ θάρρους ἐνταῦτῳ, ἐπλησίασεν εἰς τὴν βασίλισσαν θέλων ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν βασιλέα.

Ὁ Λουδοβίκος εἶχεν ἀνοίξει τὸν φάκελλον, καὶ μολαταῦτα δὲν ἀνεγίνωσκεν.

Ἦκουε τὸν Φουκὲ ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν μητέρα του ἐξάίσια φιλοφρονημάτα, θαυμάζων τὴν χειρὰ τῆς καὶ τὸν βραχίονά τῆς.

Τὸ πρόσωπον τῆς βασιλίσσης ἐξαστέρωσε, καὶ σχεδὸν ἀρχισε νὰ χαμογελᾷ.

Ὁ Φουκὲ εἶδεν ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἀντὶ ν' ἀναγινώσκῃ, τὸν ἐκύτταξε καὶ τὸν ἠχορᾶζετο· ἐστράφη λοιπὸν ἐξ ἡμισείας, καὶ, ἀκολουθεῖν νὰ συνομιλῇ μὲ τὴν βασίλισσαν, εὐρέθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

— Ἠξέυρεις, κύριε Φουκὲ, τοῦ εἶπεν ὁ ἸΔ' Λουδοβίκος, ὅτι ὁ κύριος καρδινάλιος εἶναι βαρῶς ἀσθενής;

— Μάλιστα, βασιλεῦ, τὸ ἠξέυρω, εἶπεν ὁ Φουκὲ, ναι, τῷ ὄντι, εἶναι βαρῶς ἀσθενής. Ἦμουν εἰς τὴν ἐξοχὴν μου τοῦ Βῶ ὅταν μοῦ ἤλθεν ἡ εἰδήσις, καὶ ἠναγκάστην νὰ τ' ἀφήσω ὅλα.

— Ἀνεχώρησες ἀπὸ Βῶ ἀπόψε, κύριε;

— Πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, ναι, Μεγαλειότηατε, εἶπεν ὁ Φουκὲ, κυττάζων τὸ ἀδαμαντοσφύλιστόν του ὠρολόγιον.

— Μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας! εἶπεν ὁ βασιλεὺς ὅστις ἦτον μὲν ἀρεκτὰ ἰσχυρὸς εἰς τὴν νὰ ἐξουσιαζῇ

τὸν θυμὸν του, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὸ νὰ κρύπτῃ τὴν ἀπορίαν του.

— Καταλαμβάνω, βασιλεῦ. Ἡ Μεγαλειότης σου ἀμφιβάλλεις εἰς τοὺς λόγους μου, καὶ ἔχεις δίκαιον· ἀλλ' ἂν ἦλθα τόσον γλήγορα, ἦλθα ὡς ἐκ θαύματος. Μοῦ εἶχαν στείλει ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν τρία ζεύγη ἵππων ζωηροτάτων, καθὼς μ' ἐβεβαίωσαν ἦσαν λοιπὸν τοποθετημένα ἀπὸ τέσσαρας εἰς τέσσαρας λεύγας, καὶ τὰ ἐδοκίμασα ἀπόψε. Μ' ἔφεραν τῷ ὄντι ἀπὸ Βῶ εἰς Λούδρε ἐντὸς μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, καὶ ἡ Μεγαλειότης σου βλέπεις ὅτι δὲν μὲ ἠπάτησαν.

Ἡ βασιλομήτωρ ἐχαμογέλασε, κυριευθεῖσα ἀπὸ κρυφὸν φθόνον.

Ὁ Φουκὲ ἠθέλησε νὰ προλάβῃ τὸν κακὸν τοῦτον λογισμόν.

— Ὄθεν, κυρία μου, ἔσπευσε νὰ προσθήσῃ, ἵπποι παρόμοιοι δὲν εἶναι δι' ὑπηκόους, ἀλλὰ διὰ βασιλεῖς, διότι οἱ βασιλεῖς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ὑποχωροῦν εἰς τίποτε, ἀλλὰ νὰ ἦναι εἰς ὅλα ὑπέρτεροι.

Ὁ βασιλεὺς ὕψωσε τὴν κεφαλὴν.

— Ἐν τούτοις, τὸν διέκοψεν ἡ βασίλισσα, δὲν γνωρίζω νὰ ἦσαι βασιλεὺς, κύριε Φουκὲ.

— Διὰ τοῦτο, κυρία μου, οἱ ἵπποι οὗτοι νεῦμα μόνον περιμένουν τῆς Μεγαλειότητός σου, καὶ μεταβαίνουν ἀμέσως εἰς τὰ ἵπποστάσια τοῦ Λούδρε· καὶ, ἂν ἐτόλμησα νὰ τοὺς δοκιμάσω, τὸ ἐπραξα διὰ μόνον τὸν φόβον μὴ τύχη καὶ προσφέρω εἰς τὸν βασιλέα πρᾶγμα κοινὸν καὶ πρόστυχον.

Ὁ βασιλεὺς ἐκατακκοκίνησεν.

— Ἡξέυρεις, κύριε Φουκὲ, εἶπεν ἡ βασίλισσα, ὅτι εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας συνήθεια δὲν εἶναι νὰ προσφέρῃ τι ὁ ὑπῆκοος εἰς τὸν βασιλέα του.

Ὁ βασιλεὺς ἐκινήθη.

— Ἠλιπία, κυρία μου, εἶπεν ὁ Φουκὲ μεγάλως παραχθεις, ὅτι ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὴν Μεγαλειότητά σου, καὶ ἡ μεγάλη ἐπιθυμία μου εἰς τὸ νὰ τοῦ φανῶ ἀρεστῶς, ἠδύνατο νὰ ὑπερικήσουν τὸν λόγον τοῦτον τῆς ἐνιμοταξίας. Ἐπειτα, δὲν ἐτόλμησα νὰ προσφέρω δῶρον, ἀλλὰ νὰ πληρώσω φόρον.

— Εὐχαριστῶ, κύριε Φουκὲ, εἶπε φιλοφρόνως ὁ βασιλεὺς, καὶ εὐγνωμονῶ πολὺ διὰ τὸν σκοπὸν, διότι ἀγαπῶ τῷ ὄντι πολὺ τοὺς καλοὺς ἵππους· ἀλλ' ἡξέυρεις ὅτι εἶμαι πολλὰ ὀλίγον πλούσιος· καὶ τὸ ἡξέυρεις ὅσον κάνεις ἄλλος, διότι εἶσαι γενικὸς ἐπιμελητῆς τῶν οἰκονομικῶν. Δὲν ἠμπορῶ λοιπὸν, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἤθελα, ν' ἀγοράσω πολὺτα ἀκριθὰ ζεύγη.

Ὁ Φουκὲ ἐξόριψε βλέμματι πλῆρες ὑψηλοφροσύνης πρὸς τὴν βασίλισσαν ἥτις ἐφάνητο θριαμβεύουσα διὰ τὴν ἀμνηχανίαν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἀπεκρίθη·

— Ἡ πολυτέλεια εἶναι ἡ ἀρετὴ τῶν βασιλέων, Μεγαλειότατε· διὰ τῆς πολυτελείας οἱ βασιλεῖς ὁμοιάζουν μὲ τὸν Θεόν· διὰ τῆς πολυτελείας γίνονται ἀνώτεροι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Μὲ τὴν πολυτέλειαν ὁ βασιλεὺς τρέφει καὶ τιμᾷ τοὺς ὑπηκόους του· ὑπὸ τὸ γλυκὺ θάλπος τῆς πολυτελείας ταύτης τῶν βασιλέων γεννᾶται ἡ πολυτέλεια τῶν ἰδιωτῶν, ἥτις εἶναι πηγὴ πλοῦτου διὰ τὸν λαόν. Ἄν ἡ Μεγαλειότης σου ἐδέξαστο τὸ δῶρον τῶν ἐξ τούτων ἐξαισίων ἵππων, θὰ διήγειρες τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἵπποτρόφων τῆς πατρίδος μας, τοῦ Διμοζίνου, τοῦ Πέρς, τῆς

Νορμανδίας, καὶ ἡ ἀμιλλα αὕτη θὰ ἦτον εἰς ὄλους ἐπωφελής... ἀλλ' ὁ βασιλεὺς σιωπᾷ, καὶ ἐπομένως καταδικάζομαι.

Εἰς τὸ μεταξύ τοῦτο, ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος, ὡς ἀμνηχανῶν τί νὰ πράξῃ, ἐδίπλωνε καὶ ἐξεδίπλωνε τὸ ἔγγραφο τοῦ Μαζαρίνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἶχεν ἀκόμη ρίψει τοὺς ὀφθαλμούς του. Τὸ βλέμμα του ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ τέλος πάντων, καὶ ἀφῆκε μικρὰν κραυγὴν μόλις ἀνέγνωσε τὸν πρῶτον στίχον.

— Τί εἶναι, υἱέ μου; ἠρώτησεν ἡ βασίλισσα Ἄννα πλησιάζουσα μὲ ζωηρότητα τὸν βασιλέα.

— Ἐκ μέρους τοῦ καρδινάλιου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀκολουθῶν τὴν ἀνάγνωσιν... ναί, ναί, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον.

— Εἶναι λοιπὸν χειρότερα;

— Ἀνάγνωσε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς προσφέρων τὸ ἔγγραφο εἰς τὴν μητέρα του, ὡς νὰ ἐστοχάζετο ὅτι μόνη ἡ ἀνάγνωσις ἠδύνατο νὰ πείσῃ τὴν βασίλισσαν περὶ τῆς περιεχομένης εἰς τὸ ἔγγραφο ἐκείνο παραδόξου προσφορᾶς.

Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ ἀνέγνωσεν ἐπίσης. Καθόσον δὲ ἀνεγίνωσκεν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπινθηροβόλουν ἀπὸ ζωηροτέραν χαρὰν, τὴν ὁποίαν ματαίως ἐπάσχισε νὰ κρύψῃ· ἡ χαρὰ αὕτη εἴλκυσε τὰ βλέμματα τοῦ Φουκέ.

— Ὡ! δωρητήριον τακτικόν, εἶπεν ἡ βασίλισσα.

— Δωρητήριον; ἐπανέλαβεν ὁ Φουκὲ.

— Ναί, εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀποκρινόμενος ἰδίως πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιμελητὴν τῶν οἰκονομικῶν· ναί, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του ὁ κύριος καρδινάλιος μοῦ χαρίζει ὅλην του τὴν περιουσίαν.

— Σαράντα ἑκατομμύρια! ἐφώνησεν ἡ βασίλισσα. Ἄ! υἱέ μου, ἰδοὺ πρᾶξις ὠραία τοῦ κυρίου καρδινάλιου, ἥτις θὰ καταβύσῃ τὰς κακοβούλους φήμης καὶ συκοφαντίας. Σαράντα ἑκατομμύρια βραδέως συναθροισθέντα καὶ διαμιᾶς ἐπανερχόμενα εἰς τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον, εἶναι ἔργον πιστοῦ ὑπηκόου καὶ ἀληθινοῦ χριστιανοῦ.

Καὶ, ρίψασα ἄλλην μίαν φορὰν τὰ βλέμματά της εἰς τὸ ἔγγραφο, ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν βασιλέα Λουδοβίκον, τοῦ ὁποίου ἔπαλλεν ἡ καρδία βλέποντος ἀναγγελλομένην τόσον ὑπέρογκον ποσότητα.

Ὁ Φουκὲ εἶχε κάμει ὀλίγα βήματα εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐσιώπα.

Ὁ βασιλεὺς τὸν ἐκύτταξε καὶ τοῦ ἔδωκε καὶ αὐτοῦ τὸν φάκελλον.

Ὁ γενικὸς ἐπιμελητῆς προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ μίαν μόνην στιγμὴν τὸ ἀγέρωγον βλέμμα του.

Ἐπειτα, σκύπτων·

— Ναί, βασιλεῦ, εἶπε, δωρητήριον, τὸ βλέπω.

— Πρέπει ν' ἀποκριθῆς, υἱέ μου, ἀνέκραξεν ἡ βασίλισσα Ἄννα, πρέπει ν' ἀποκριθῆς ἀμέσως.

— Καὶ εἰς ποῖον τρόπον, κυρία μου;

— Ἐπισκεπτόμενος εὐθὺς τὸν καρδινάλιον.

— Ἀλλὰ μόλις εἶναι μία ὥρα ἀφοῦ ἤμουν ἐκεῖ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

— Τότε γράψε του, βασιλεῦ.

— Νὰ τοῦ γράψω! εἶπεν ὁ νέος βασιλεὺς μὲ φανεράν ἀπαρέσκεϊαν.

— Τέλος πάντων, εἶπεν ἡ βασίλισσα, μοῦ φαί-

νεται, υιέ μου, ὅτι ἄνθρωπος ὅστις ἐπρόσφερε παρόμοιον δῶρον, ἔχει δικαίωμα νὰ περιμένῃ ταχεῖαν εὐχαρίστησιν.

Ἐπειτα, στραφεῖσα πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιμελητὴν τῶν οικονομικῶν

— Δὲν εἶσαι σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην μου, εἶπε, κύριε Φουκέ;

— Τὸ δῶρον ἀξίζει τὸν κόπον, καὶ, κυρία μου, ἀπεκρίθη ὁ γενικὸς ἐπιμελητὴς μὲ εὐγένειαν ἥτις δὲν διέφυγε ποσῶς τὴν παρατήρησιν τοῦ βασιλέως.

— Δέξου λοιπὸν καὶ εὐχαρίστησε, ἐπέμεινε λέγουσα ἡ βασίλισσα Ἄννα.

— Τί λέγει ὁ κύριος Φουκέ; ἠρώτησεν ὁ ἸΔ' Λουδοβίκος.

— Θέλεις, Μεγαλειότατε, ν' ἀκούσης τὴν γνώμην μου;

— Ναί.

— Εὐχαρίστησε, βασιλεῦ...

— Ἄ! εἶπεν ἡ βασίλισσα.

— Ἀλλὰ μὴ δέχῃσαι, ἠκολούθησεν ὁ Φουκέ.

— Καὶ διατί νὰ μὴ δεχθῇ; ἠρώτησεν ἡ βασίλισσα.

— Τὸ εἶπες ἡ ἰδία, κυρία μου, ἐπανελάβην ὁ Φουκέ· διότι οἱ βασιλεῖς οὔτε πρέπει οὔτε ἔμποροῦν νὰ δέχωνται δῶρα ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους των.

Ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἄφωνος μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων γνώμων.

— Ἀλλὰ σαράντα ἑκατομμύρια! εἶπεν ἡ βασίλισσα Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ μὲ τὸν αὐτὸν τόνον μὲ τὸν ὅποιον ἡ δυστυχὴς Μαρία Ἀντωνιέτα εἶπε πολὺ μετὰ ταῦτα· «Θά μοῦ εἰπῆτε τόσα!»

— Τὸ ἠξεύρω, εἶπε γελῶν ὁ Φουκέ· σαράντα ἑκατομμύρια εἶναι ὠραία ποσότης, καὶ παρομοία ποσότης ἔμπορεῖ νὰ δελεάσῃ καὶ βασιλικὴν ἀκόμη συνείδησιν.

— Ἀλλὰ, κύριε, εἶπεν ἡ βασίλισσα, ἀντὶ ν' ἀποτρέψῃς τὸν βασιλέα ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ τὸ δῶρον τοῦτο, παρατήρησε εἰς τὴν Μεγαλειότητά Του, καθὼς εἶναι τὸ χρέος σου καὶ τὸ ἐπάγγελμά σου, ὅτι τὰ σαράντα αὐτὰ ἑκατομμύρια πλουτίζουν τὸ ταμιεῖόν του.

— Ἰσα ἴσα, κυρία μου, διότι τὰ σαράντα αὐτὰ ἑκατομμύρια πλουτίζουν τὸ ταμιεῖόν του, θὰ εἰπῶ εἰς τὸν βασιλέα· «Βασιλεῦ, ἂν δὲν ἦναι εὐσχημον νὰ δεχθῇ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ὑπῆκόου του ἐξ ἵππους ἀξίζοντας εἴκοσι χιλιάδας φράγκων, εἶναι ἄτιμον νὰ χρεωστῇ τὴν τύχην του εἰς ὑπῆκοον ἄλλον, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐσυνειδήτων εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ὑλῆς ἥτις ἐχρησίμωσεν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοῦτου τούτου.

— Δὲν ἀνίκει εἰς σέ, κύριε, εἶπεν ἡ βασίλισσα, νὰ δώσης μᾶθημα εἰς τὸν βασιλέα· προμήθευσέ του καλῆτερα σαράντα ἑκατομμύρια ἀντὶ τῶν ὅσα τὸν κάμνεις νὰ χάσῃ.

— Ὁ βασιλεὺς θὰ τὰ ἔχη ὅταν θελήσῃ, εἶπεν ὁ γενικὸς ἐπιμελητὴς τῶν οικονομικῶν νεύσας τὴν κεφαλὴν.

— Ναί, ἀλλὰ καταπιέζων τοὺς λαοὺς, εἶπεν ἡ βασίλισσα.

— Ἀί! καὶ δὲν ἐκαταπιέσθησαν, κυρία μου, ἀπεκρίθη ὁ Φουκέ, ὅταν τοὺς ἔκαμεν ἄλλος νὰ ιδρώσουν

τὰ σαράντα αὐτὰ ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου προσφέρονται; Τέλος πάντων, ἡ Μεγαλειότης Του ἐζήτησε τὴν γνώμην μου, καὶ ἡ γνώμη μου εἶναι αὐτή· ἂς ζητήσῃ ἡ Μεγαλειότης Του τὴν συνδρομὴν μου, καὶ θὰ τὴν λάβῃ ἐπίσης.

— Ἐλα, ἔλα, δέξου, υιέ μου, εἶπεν ἡ βασίλισσα· εἶσαι ἀνώτερος καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἐξηγήσεων τῶν ἀνθρώπων.

— Μὴ δέχῃσαι, βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Φουκέ. Ὁ βασιλεὺς ἐν ὅσῳ ζῆ δὲν ἔχει σταθμὸν ἄλλον παρὰ τὴν συνειδήσιν του, κριτὴν ἄλλον παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν του· ἀφοῦ ἀποθάνῃ ὅμως, ἔχει τοὺς μεταγενεστέρους, οἵτινες εὐφημοῦν ἢ κατακρίνουσιν τὰς πράξεις του.

— Εὐχαριστῶ, μῆτέρ μου, ἐπανελάβην ὁ Λουδοβίκος χαιρετῶν μὲ σέβας τὴν βασίλισσαν. Εὐχαριστῶ, κύριε Φουκέ, εἶπεν ἀπολύων φιλοφρονῶς τὸν γενικὸν ἐπιμελητὴν.

— Δέχῃσαι; ἠρώτησε καὶ πάλιν ἡ βασίλισσα Ἄννα.

— Θὰ σκερθῶ, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς κυττάζων τὸν Φουκέ.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

(Συνέχεια τοῦ Κεφ. Ζ'. ἰδὲ φυλλάδ. 38.)

Κομητῆταινες, ἀλλ' ὀλίγοι, περιγράφοντες ἑλλειψεῖς, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα. Εἰς τῶν μᾶλλον ἀξιωμασιμῶτων εἶναι ὁ Χάλλεϋ, οὕτω κληθεὶς ἀπὸ τοῦ Ἐδμόνδου Χάλλεϋ, ὃς τῷ 1682 ἐμέτρησε τὴν πορείαν αὐτοῦ ἢ τὰ παραβολικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα, ὡς λέγουσιν οἱ ἀστρονόμοι καὶ ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶν περι τοῦ κομήτου τούτου συμπερασμάτων αὐτοῦ πρὸς τὰ τοῦ Κέπλερ διά τινα κομητὴν παρατηρηθέντα τῷ 1607, συνέλαβε τὴν ἰδέαν ὅτι ἐδύνατο νὰ ἦναι ὁ αὐτὸς, καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἐγκύκλιος κινήσις του ἔπεται νὰ ἦναι 76 ἐτῶν καὶ ὅτι ἦν ὁ αὐτὸς ὅστις ἐφάνη τῷ 1531 καὶ παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀπινου. Ἐπομένως ἐτόλμησε νὰ προείπῃ τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισιν αὐτοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἐτους 1758 ἢ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1759· ἔπρεπεν ὅμως νὰ γνωσθῇ ἂν αἱ ἑλξεις τῶν μεγάλων πλανητῶν δὲν εἶχον ἐπιφύρῃ ἐπὶ τῆς πορείας τοῦ κομήτου εἰς τὴν τροχίαν του. Ὁ Κλαιρῶτος ἐπεχειρήσθη τὸν ἐπίπονον τούτον ὑπολογισμὸν καὶ εὗρεν ὅτι ἡ εἰς τὸ περιήλιον ἐπάνοδος τοῦ κομήτου θὰ ἐβραδύνετο κατὰ 100 ἡμέρας ἐκ τῆς ἑλξεως τοῦ Κρόνου καὶ κατὰ 518 τοῦλάχιστον ἐκ τῆς τοῦ Διδος, ὅπερ ὦριζε τὴν ἐπάνοδον ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἀπριλίου μέχρι τῶν μέσων τοῦ μαρτίου 1759. Καὶ τῷ ἔντι ὁ κομητὴς ἐφάνη εἰς τὸ περιήλιόν του τὴν 12 μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἐτους. Οἱ ΚΚ. Δαμναζῶ καὶ Ποντεκουλάντες ἐπελογίσθησαν τὴν προσεχῆ αὐτοῦ ἐπάνοδον εἰς τὸ περιήλιον· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὦρισεν αὐτὴν τὴν 4' νοεμβρίου 1835, ὁ δὲ δεύτερος τὴν 13 νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἐτους. Ἡ δια-